

OBSAH

ANOTACE	3
PŘEDMLUVA	6
I. VSTUPNÍ POZNÁMKY	8
I.1. Členění strojírenské technologie (ST)	8
I.1.1. PŘEHLED ST	8
I.1.1.1. Definice ST (výtah z normy DIN 8580)	8
I.1.1.2. Definice základních pojmu	8
I.1.2. ROZDĚLENÍ ST DO HLAVNÍCH SKUPIN	9
I.1.2.1. Hlavní skupina 3 - OBRÁBĚNÍ	9
I.1.2.2. Výrobní metoda obrábění	10
I.2. Definice teorie obrábění (TO)	11
I.2.1. HISTORIE VĚDECKÝCH ZÁKLADŮ TO	12
I.2.2. KLASIFIKACE ZPŮSOBŮ OBRÁBĚNÍ	16
I.2.2.1. Volné ortogonální dvojrozměrné (2D) obrábění	19
I.2.2.2. Volné kosoúhlé 2D obrábění (Obr. I.4. - B)	19
I.2.2.3. Vázané trojrozměrné (3D) obrábění (Obr. I.4. - C)	19
I.2.2.4. Plynulé obrábění	19
I.2.2.5. Přerušované obrábění	19
I.2.3. STAV V TŘÍSCHE A NA BŘITU	21
II. METODY VÝZKUMU TVORBY TŘÍSKY	24
II.1. EXPERIMENTÁLNÍ VÝZKUM TT	25
II.1.1. PŘÍMÉ POZOROVÁNÍ PROBÍHAJÍCÍCH ZMĚN	25
II.1.1.1. Makroskopické pozorování	25
II.1.1.2. Mikroskopické pozorování	26
II.1.2. MIKROSKOPICKÉ STUDIUM UKONČENÝCH ZMĚN	28
II.1.2.1. Textura třísky	28
II.1.2.2. Mikrotvrdoost	30
II.1.2.3. Fázové změny	30
II.1.3. PŘERUŠOVÁČE ŘEZU	33
II.1.3.-A. PŘ s okamžitým zastavením obrobku	33
II.1.3.-B. PŘ s rychlým vyvedením ŘN ze záběru	33
II.1.3.-C. PŘ s náhlym sloučením pohybu obrobku a ŘN	35
II.1.3.1. Dynamický rozbor PŘ typu B	35
II.2. TEORETIKOO - ANALYTICKÝ VÝZKUM TT	37
II.2.1. OBLASTI PD V KOŘENI TŘÍSKY	37
II.2.2. DRUHY TŘÍSEK	38
II.2.3. VÝPOČTOVÉ MODELY S JEDNOU STŘÍŽNOU ROVINOU	43
II.2.3.1. Určení úhlu střížné roviny z minima relativního posunutí (zkosu) γ	43
II.2.3.2. Stanovení úhlu střížné roviny z minima hlavní složky řezné sily F_c	47
II.2.3.4. Kritika elementárních T T T	51
II.2.4. VÝPOČTOVÉ MODELY PRO ROZŠÍŘENOU ZÓNU SMYKU	52
II.2.4.1. Zjednodušený model oblasti PPD - ZORJEV {67[Zo56]}	57
II.2.4.1. - A. Určení relativní PD vyjádřené zkosem	58
II.2.4.1. - B. STAV NAPJATOSTI V OBLASTI PPD	60
II.2.4.1. - C. Stanovení hranic oblasti PPD OM, ON a MN	62
II.2.4.2. Aplikace kluzových čar na oblast PPD LEE + SHAFFER	63
II.2.4.3. Aplikace lomové mechaniky na proces T T	67

II.2.4.4. Moderní metody řešení oblasti PPD	71
III. TEORETICKÉ DŮSLEDKY PPD	73
III.1. Deformační rychlosť	73
III.1.1. DEFORMAČNÍ RYCHLOSTI V OBLASTI PPD	74
III.1.2. TEXTURA TRÍSKY	76
III.2.1. STANOVENÍ ÚHLU TEXTURY Z ROZBORU RYCHLOSTI	76
III.2.2. URČENÍ ÚHLU TEXTURY Z DEFORMACE IDEÁLNÍHO KRUHOVÉHO ZRNA	78
III.3. Pěchování trísky	80
III.3.1. SOUČINITEL PĚCHOVÁNÍ TRÍSKY PRO JEDNU STRŽNOUNU ROVINU	80
III.3.2. SOUČINITEL PĚCHOVÁNÍ TRÍSKY PRO OBLAST PPD	81
IV. PRAKTIČKÉ DŮSLEDKY VÝZKUMU PPD	82
IV.1. VLIV ÚHLU ČELO NA TVAR OBLASTI PPD.....	82
IV.2. Vliv úhlu čela na průběh smykových napětí v oblasti PPD	83
IV.3. Vliv úhlu čela na zkos v oblasti PPD.....	84
IV.4. Vliv plasticity materiálu	84
IV.5. Vliv řezné rychlosti v_c	85
V. SEKUNDÁRNÍ PLASTICKÁ DEFORMACE A TVORBA NÁRÚSTKU	85
V.1. ÚVOD	85
V.2. FYZIKÁLNÍ PODSTATA VZNIKU SPD	85
V.2.1. STAVOVÁ SITUACE V MÍSTĚ KONTAKTU TRÍSKA ČELO ŘN	85
V.2.2. FÁZE VZNIKU SPD	86
V.2.2.1. Podmínky pro vznik SPD	86
V.3. Důsledky SPD	86
V.4. Vznik a utváření nárůstku	86
V.4.1. HISTORICKÝ VÝVOJ POZNATKŮ O NÁRÚSTKU {5.[Be99]}	87
V.4.2. SOUČASNÝ NÁZOR NA TVORBU NÁRÚSTKU	88
V.4.2.1. Modelová představa tvorby nárůstku	91
V.5. Důsledky nárůstku	93
VI. PLASTICKÉ DEFORMACE OBROBENÉHO POVRCHU	95
VI.1. Původ deformace obroběného povrchu	95
VI.2. ZPŮSOBY VYHODNOCOVÁNÍ ZPEVNĚNÉ VRSTVY	99
VI.2.1. MĚŘENÍ MIKROTVRDOSTI	99
VI.2.2. ELEKTRONOVÁ MIKROSKOPIE	100
VI.2.3. TRANZITNÍ (PROZAŘOVACÍ) ELEKTRONOVÁ MIKROSKOPIE - TEM	100
VI.2.4. RASTROVACÍ (ŘÁDKOVACÍ) ELEKTRONOVÁ MIKROSKOPIE - REM	101
VI.2.5. RENTGENOVÁ A ELEKTRONOVÁ DIFRAKTOSKOPIE - RD, ED	101
VI.3. Možné případy zpevnění povrchové vrstvy	101
VI.3.1. VLIVY PŮSOBÍCÍ NA HLOUBKU ZPEVNĚNÍ	102
VI.3.1.1. Vliv řezných podmínek při obrábění oceli	102
VI.3.1.2. Vliv geometrie břitu	104
VI.3.1.3. Vliv vlastností obráběného materiálu	104
VI.4. Zbytková NAPĚtí po obrábění	105
VI.4.1. PŘÍČINY VZNIKU ZN	105
VI.4.2. VNĚJŠÍ PROJEVY ZN	106
Literatura	109